

Amstelveen, 20 december 2015

Schriftelijke vragen ex art. 33 Reglement van Orde van de gemeenteraad van Amstelveen

Betreft: evaluatie Energiebeleidsplan 2013-2016

Geacht college van B&W,

GroenLinks heeft met grote teleurstelling kennisgenomen van de evaluatie van het Energiebeleidsplan. Als Amstelveen nu al totaal niet op schema ligt voor een energieneutrale stad in 2040 en dat doel, op het moment dat alle geplande acties wél doorgang hadden gevonden, ook sowieso niet bereikt zou worden, kan er maar een conclusie volgen: de gemeentelijke duurzaamheidsaanpak was bij voorbaat al mislukt. Dat deze informatie ons werd toegezonden op de dag waarop in Parijs de wereld voor het eerst zijn handen ineenslaat om echt werk te maken van het klimaat, geeft het geheel een extra bedroevende symboliek. Het akkoord daar betekent dat de opwarming van de aarde gemiddeld ver onder de twee graden moet blijven, met als doel onder de anderhalve graad. Met de bestaande duurzaamheidsaanpak is dat doel niet te realiseren, er moeten zeer veel tandjes bij. In Amstelveen wordt nu voorgesteld ons te gaan herbezinnen op een nieuw doel met nieuwe strategie, oftewel het nog verder vooruitschuiven van fundamentele duurzaamheidsactie.

GroenLinks ziet natuurlijk ook dat er de afgelopen jaren niet niks is gebeurd op het gebied van duurzaamheid, zoals blijkt uit de evaluatie van de projecten waarop wel actie is ondernomen. Wij kunnen ons echter niet aan de indruk onttrekken dat het college van B&W vooraan staat op het moment dat er een laadpaal te openen is, een zonnepaneel op een dak wordt gelegd, of een energiebespaarwedstrijd wordt georganiseerd, maar de afgelopen anderhalf jaar van haar collegeperiode in gebreke is gebleven waar het het formuleren én uitvoeren van een sterke duurzaamheidsambitie betreft. Onze fractie heeft doorlopend aangedrongen op ambitieuze, duidelijk meetbare klimaatacties,¹ maar die oproepen zijn consequent beantwoord met de boodschap dat Amstelveen al zo druk bezig is. Blijkbaar niet druk genoeg, als een doel voor over 25 jaar nu al uit zicht lijkt.

Onze fractie wil deze evaluatie dan ook niet zomaar voor kennisgeving aannemen en overgaan naar de orde van de dag, maar vindt dat hier een duidelijke rol ligt voor de controlerende taak van de raad. Daarom de volgende schriftelijke vragen.

Vragen naar aanleiding van de brief van de wethouder en de toelichting op de evaluatie:

In de brief van wethouder Bot aan de raad waarin hij de evaluatie toelicht stelt hij dat van de 28 projecten slechts de helft is gerealiseerd of in voorbereiding is. In afwachting van de oprichting van een regionaal energieloket is een deel van de projecten uitgesteld:

- Hoeveel projecten zijn er tot nu toe daadwerkelijk gerealiseerd?
- In hoeverre heeft u zich ingespannen de projecten die niet gerealiseerd zijn alsnog van de grond te krijgen?
- Waar bleek dat projecten niet realiseerbaar waren, wat heeft u gedaan om de duurzaamheidseffecten die ze moesten realiseren op een ander vlak te compenseren? Wat heeft dat opgeleverd?

¹ Zie bijvoorbeeld de vergaderingen op 22 april 2014, 12 november 2014, 1 juli 2015 en 29 oktober 2015

Vervolgens staat in de brief van wethouder Bot dat de Amstelveense duurzaamheidsambitie mislukt is. “Sterker nog, als we alle beoogde activiteiten uit het plan hadden uitgevoerd, hadden we de doelstellingen evenmin gehaald.” Dat is informatie van een dermate fundamentele aard dat onze fractie, zeker in het licht van de aandacht die in de raad aan duurzaamheid wordt geschonken, vindt dat deze informatie zo snel mogelijk gedeeld had moeten worden.

- Vanaf wanneer was het college van B&W op de hoogte van het feit dat er a) te weinig voortgang was geboekt om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen en b) dit op basis van het energiebeleidsplan überhaupt onmogelijk was?
- Wat heeft het college vervolgens gedaan om tussendoor bij te sturen om de doelstelling toch te halen en waarom heeft dat niet voldoende zoden aan de dijk gezet?
- Hoeveel tijd zat er tussen de momenten dat deze informatie het college bereikte en dat de raad hierover geïnformeerd is?

Verderop zegt de wethouder in zijn brief dat de ontstane situatie vraagt om nieuwe doelen en strategieën te bepalen waar het de Amstelveense duurzaamheidsambitie betreft. Ook in de toelichting op de evaluatie staat dat de ontstane situatie om een herbezinning van beleid en ambitie vraagt:

- Is het college van B&W het met GroenLinks eens dat Parijs heeft laten zien dat die nieuwe doelen en strategieën eigenlijk nog ambitieuzer moeten dan de bestaande? Waarom? Zo ja, wat gaat het college doen om die doelen te realiseren?
- Hoe beoordeelt het college in dat licht haar eigen voorstel om de gemeentelijke duurzaamheidsambitie af te zwakken?

Aan het eind van zijn brief nodigt de wethouder de raad uit voor een werkconferentie duurzaamheid in het voorjaar van 2016. De uitkomsten daarvan zouden dan de basis vormen voor de vernieuwde aanpak. Wat GroenLinks betreft is het geen tijd van praten, maar van actie. Het voorjaar in Nederland eindigt bovendien op 21 juni en het opstellen van nieuwe beleidsplannen kent een lang traject. In de commissievergadering ABM van 29 oktober dit jaar gaf de wethouder aan dat de evaluatie van de duurzaamheidsaanpak in februari volgend jaar een vervolg zou krijgen:

- Wanneer gaat deze duurzaamheidsevaluatie een vervolg krijgen, wat voor tijdspad is daarbij concreet voorzien?
- Is het college het met GroenLinks eens dat er in Nederland genoeg duurzaamheidsacties ondernomen worden die ook naar de Amstelveense situatie omgezet kunnen worden? Waarom is het volgens u dan een tijd van praten en niet van het kopiëren en invoeren van *best practices* uit de rest van het land?

Voordat dergelijke plannen vervolgens worden uitgevoerd is het zo 2017. De eerste effecten liggen dan wellicht pas in 2018:

- Wat gaat het college van B&W doen om haar periode geen verloren jaren te laten zijn waar het gaat om een ambitieuze duurzaamheidsaanpak, die grote doelen ook daadwerkelijk dichterbij brengt?

Op pagina 2 in de toelichting van de evaluatie wordt verwezen naar het document “Evaluatie EBP in vogelvlucht”. GroenLinks heeft dit niet aangetroffen in de stukken:

- Kan het college de raad dit document alsnog doen toekomen?

Vragen naar aanleiding van het document “Evaluatie Energiebeleidsplan 2013-2016”:

Wat ontbreekt is een overall evaluatie aan de hand van de gestelde klimaatdoelen.

- Hoe is gestuurd op het totaal aan projecten om in 2040 de gestelde doelen te bereiken? Welke rol spelen de vier pijlers van het beleid? Kunt u dit inzicht alsnog toevoegen?

Voor vrijwel alle projecten geldt dat er geen inzicht wordt gegeven in planning en voortgang.

- Kunt u aan de hand van de planning uit het uitvoeringsprogramma inzicht geven in de gehanteerde tijdlijnen: wanneer zijn activiteiten uitgevoerd en wanneer is het project beëindigd, of wat is de huidige planning van het project als het nog niet is beëindigd?

Ook ontbreekt bijna altijd een kwantitatieve evaluatie per project.

- Kunt u die waar relevant alsnog toevoegen?

Verder hebben wij nog een groot aantal vragen bij de summiere voortgangsrapportage per project. We stellen de belangrijkste.

Pijler 1 Goed voorbeeld gemeente

Energiezuinige school

Het resultaat is niet gehaald, er is wel een halve toezegging voor De Landtong.

- Waarom is dit niet gebeurd bij één van de vele scholen die in de afgelopen periode gebouwd zijn?

Energiebesparing bestaande gemeentelijke gebouwen

Uit de formulering van het behaalde resultaat valt met enige moeite te halen dat het beoogde resultaat niet gehaald is: niet alle data beschikbaar, geen urgentie, geen prioriteit, weinig mogelijkheden.

- Hoe wordt er aan gewerkt om dit resultaat alsnog te behalen?

Energiebesparing gemeentelijke gebouwen door gedrag

Het project is nog niet uitgevoerd, er is blijkbaar geen aandacht voor.

- Hoe is hier op gestuurd? Wanneer gaat dit wel gebeuren?

Mobiliteitsplan eigen organisatie

De e-bike wordt steeds populairder en in Amstelveen lijkt simpelweg geaccepteerd te worden dat er weinig animo is.

- Wat heeft het college gedaan om de animo te verhogen? Minder autokilometers is op een heleboel manieren te bereiken. Welke alternatieven zijn overwogen?

Uitvoering beleidsplan openbare verlichting

- Kunt u kwantificeren waarom een kapitaalsinjectie niet in verhouding is tot de milieuwinst? Hoe groot is die kapitaalsinjectie in euro's? En hoe hoog is de milieuwinst? Wanneer zijn we met deze aanpak dan wel volledig op LED over? Is dat voor 2030?

Regionale monitoring

- Wanneer bent u in staat om voor Amstelveen, al dan niet in samenwerking met de regio, een goede monitoring op de projecten uit te voeren?

Opstellen regionale, strategische energie-aanpak

Dit is niet uitgevoerd.

- Hoe wordt geborgd dat aansluiten bij MRA voldoende en tijdig resultaat voor Amstelveen gaat geven?

Pijler 2 Besparen in de gebouwde omgeving

Energiebesparing particuliere woningbouw

- Wat zijn hierbij de Amstelveense resultaten? Welke maatregelen zijn genomen om het resultaat alsnog te halen? Wanneer is het Energieloket er? Welke kwantitatieve resultaten mogen we van het Energieloket verwachten?

Verbeteren energieprestatie huurwoningen Eigen Haard

Het gaat hier om een beoogd resultaat uit 2014.

- Waarom zijn de relevante nieuwe prestatieafspraken er dan nu nog niet en wanneer zijn ze er wel?

Verbeteren energieprestatie huurwoningen particuliere verhuurders

- Waarom berust de gemeente in onvoldoende interesse, in onvoldoende onderkenning van voordelen als kostenbesparing? Waarom wordt dit naar 2017 verschoven? Wat weten we dan meer dan nu?

Verbeteren energieprestatie VvE-complexen

- Wanneer mogen wij de afspraken met Amsterdam verwachten en wanneer gaat dit dan wel resultaat geven?

Duurzame ontwikkeling Noorder Legmeerpolder

U meldt een "spanningsveld tussen deregulering en duurzaamheidsambities". Een dergelijk spanningsveld is zelf gecreëerd door het college, lijkt ons:

- Gaat u hierin een keuze maken om de eigen klimaatdoelstellingen te halen? Wat wordt de uitkomst daarvan en wanneer is die te verwachten?

Subsidieregeling energiebesparing bestaande particuliere woningen

- Welke initiatieven neemt de gemeente om de subsidie beter bekend te maken, bijvoorbeeld door hiervoor aandacht te vragen bij aankoop van woningen (mensen zijn makkelijker te verleiden tot energiemaatregelen als ze toch al aan het verbouwen zijn)?

Pijler 3 De Markt faciliteren

Duurzame ondernemerskringen (RMO samenwerking) en samenwerking duurzaamheidspartners

Er is in 2015 gewerkt aan een duurzaamheidsagenda.

- Hoe staat het daar mee, is die inmiddels afgerond? Wanneer gaat deze duurzaamheidsagenda resultaten opleveren? Hoe wordt er gestuurd op resultaat in termen van bijdrage aan klimaatdoelstellingen?

Innovatieve financieringsconstructies duurzame nieuwbouw en renovaties

- Waarom is dit alleen bij Startbaan 12 gelukt? Waarom is dit niet bij andere nieuwbouwprojecten toegepast? Wordt dit straks bij De Scheg toegepast?

Pijler 4 Het verduurzamen van de mobiliteit

Verduurzamen automobilititeit Amstelveen

- Kunt u kwantificeren in hoeverre deze resultaten bijdragen aan het verduurzamen van de autokilometers en wat het effect is op de luchtkwaliteit?

Stimulering van autodelen, openbaar vervoer en fiets

- Kunt u hiervoor meetbare doelen geven en hanteren?

Ook hier wordt weer geconstateerd dat er geen markt voor is, in dit geval voor autodelen.

- Wordt die conclusie niet veel te vroeg getrokken, gezien bijvoorbeeld het feit dat inmiddels ook Car2go het Stadshart heeft gevonden?

Vragen met betrekking tot de kwantitatieve evaluatie voor Amstelland-Meerlanden:

Uit dit stuk blijkt dat, wil Amstelveen op schema blijven lopen voor klimaatneutraal in 2040, ze in 2020 20% energie bespaard moet hebben, en 10% duurzaam opgewekt moet hebben.² Verder blijkt uit datzelfde rapport dat Amstelveen in 2013 5,6% duurzame energie opwekt, maar het verbruik stabiel is gebleven.³

- Is het college van B&W het met GroenLinks eens dat er op het gebied van energiebesparing een grote inhaalslag gemaakt moet worden? Waarom zijn de resultaten op dat vlak achtergebleven?

² Zie evaluatie servicepunt duurzame energie p. 5

³ Zie evaluatie servicepunt duurzame energie p. 23

Bij de bespreking van de programmabegroting 2016 in de commissie ABM van 29-10-2015 werd gevraagd naar een verklaring voor de verhoging van de CO₂-uitstoot in Amstelveen die geconstateerd werd. Dit zou uitgezocht worden bij deze evaluatie, maar GroenLinks heeft die informatie niet aangetroffen:

- In het verlengde van de vorige vraag, is die verklaring inmiddels bekend?

Uit de evaluatie van het servicepunt blijkt dat de bebouwde omgeving verreweg de grootste energieslurper is in Amstelveen:⁴

- Is het college van B&W het met GroenLinks eens dat in de verdere uitwerking van Amstelveense duurzaamheidsambities het terugdringen van energiegebruik in de bebouwde omgeving prioriteit moet krijgen?
- Hoe kijkt het college in dat licht naar de duurzaamheidsprestaties van de nieuwbouwwijk in de Scheg, en de prestatieafspraken die gemaakt worden met de woningbouwcorporaties?

De evaluatie van het servicepunt duurzame energie gebruikt data tot 2013, het energiebeleidsplan loopt van 2013-2016, er lijkt in die zin een mismatch tussen actie en evaluatie:

- Wat is de verklaring voor dit verschil in tijd?
- Op welke datum is het rapport van het servicepunt duurzame energie gepubliceerd?
- Kan het college een actuele indicatie geven van waar Amstelveen eind 2015 c.q. begin 2016 staat waar het gaat om het percentage duurzaam opgewekte energie, en het percentage bespaarde energie, afgezet tegen de streefwaarden die behaald zouden moeten worden in 2020 (10% duurzaam opgewekt, 20% bespaard)?

Tot slot is GroenLinks voornemens deze evaluatie van het Energiebeleidsplan te agenderen voor de volgende commissieronde in januari. Daarbij zouden wij de antwoorden op deze vragen waar mogelijk graag betrekken. Wij zouden het daarom waarderen als het lukt deze vragen voor de fractievergaderingen op 18 januari te beantwoorden, voor zover dat kan.

Hoogachtend, namens de fractie van GroenLinks,

Martin Kortekaas

Axel Boomgaars

⁴ Zie evaluatie servicepunt duurzame energie p. 11